POWIATOWY URZĄD PRACY W OPOCZNIE
ul. ARMII KRAJOWEJ 2A; 26-300 OPOCZNO
Tel. (044) 736-14-45, 736-14-46, 736-14-47, 736-14-48
www.pupopoczno.pl e-mail: loop@praca.gov.pl

RANKING ZAWODÓW

DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

W POWIECIE OPOCZYŃSKIM

W I PÓŁROCZU 2009 ROKU

PAŹDZIERNIK 2009

SPIS TREŚCI

WSTĘP 3

I. ANALIZA BEZROBOCIA WEDŁUG ZAWODÓW 7

II. ANALIZA OFERT PRACY WEDŁUG ZAWODÓW 17

III. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH 20

WNIOSKI 26

WSTĘP

Przedstawiony „Ranking zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie opoczyńskim w I półroczu 2009 roku" jest kolejną analizą lokalnego rynku pracy.

Celem niniejszego opracowania jest :

* określenie kierunków i natężenia zmian zachodzących w strukturze zawodowo-kwalifikacyjnej na lokalnym, regionalnym i krajowym rynku pracy,
* stworzenie bazy informacyjnej dla opracowania przyszłych struktur zawodowo - kwalifikacyjnych w układzie lokalnym, regionalnym i krajowym,
* określenie odpowiednich kierunków szkolenia bezrobotnych, zapewniając większą efektywność organizowanych szkoleń;
* bieżącą korektę poziomu, struktury i treści kształcenia zawodowego;
* usprawnienie poradnictwa zawodowego poprzez wskazanie zawodów deficytowych i nadwyżkowych;
* usprawnienie pośrednictwa pracy poprzez uzyskanie informacji o planowanych ofertach pracy na rok przyszły oraz przewidywanej liczbie absolwentów według zawodów;
* ułatwienie realizacji programów dla aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych w celu promowania ich ponownego zatrudnienia.

Zakres tematyczny monitoringu dotyczy 30 dużych grup zawodowych, 392 grup elementarnych oraz 1707 zawodów i specjalności określonych w Rozporządzeniu Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 01.06.2007 roku (Dz. U. Nr 106, poz. 728) w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności dla potrzeb rynku pracy oraz zakresu jej stosowania. Ponadto przy monitoringu uwzględniono również poziom i strukturę bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD), która obowiązuje na mocy Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 stycznia

2004 roku w sprawie Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) (Dz. U. Nr 33, poz. 289, z późn. zm.).

Raport o zawodach deficytowych i nadwyżkowych w powiecie opoczyńskim opracowano na podstawie zaleceń metodologicznych Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz danych statystycznych zgromadzonych w Powiatowym Urzędzie Pracy w Opocznie, dotyczących osób bezrobotnych oraz zgłaszanych ofert pracy według zawodów i specjalności, a także zgłaszanych ofert pracy według PKD.

Podstawą opracowania poniższego raportu są:

* załącznik nr 2 do sprawozdania MPiPS-01 ”Bezrobotni według rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz ofert pracy za I półrocze 2009r.;
* załącznik nr 3 sprawozdania MPiPS-01 „Bezrobotni oraz oferty pracy wg zawodów i specjalności za I półrocze 2009 roku;
* rozporządzenie ministra gospodarki i pracy z dnia 01.06.2007r. w sprawie klasyfikacji zawodów i specjalności;
* ustawa o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2008r. nr 69, poz 415 z późn. zm.);
* Polska Klasyfikacja Działalności (PKD) obowiązującej na mocy rozporządzenia rady ministrów z dnia 20.01.2004r.;
* dane zgromadzone w Powiatowym Urzędzie Pracy, dotyczące osób bezrobotnych oraz zgłoszonych ofert pracy według zawodów i specjalności;

Metodologia powyższego opracowania ma za zadanie nakreślić obraz kształtowania się popytu na pracę i podaż zasobów pracy z uwagi na przekrój terytorialno-zawodowy oraz sformułowanie ocen, wniosków jak i krótkotrwałych prognoz dotyczących zawodów deficytowych i nadwyżkowych w powiecie opoczyńskim.

Głównymi użytkownikami informacji z raportu Monitoringu zawodów deficytowych i nadwyżkowych są:

- Powiatowe i Wojewódzkie Urzędy Pracy,
- Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej,
- Władze oświatowe wszelkich szczebli,
- Placówki naukowo-badawcze,

- OHP-y,
- Agencje zatrudnienia,
- Instytucje szkoleniowe,
- inne zainteresowane organy rządowe, samorządowe oraz organizacje pozarządowe i społeczno-polityczne.

Powiatowy Urząd Pracy w Opocznie obejmuje swoim działaniem 8 gmin powiatu opoczyńskiego oraz miasto Opoczno i Drzewicę. W gminie Drzewica działa stały punkt obsługi klienta, natomiast w pozostałych 6 gminach w wyznaczonych punktach, osoby bezrobotne potwierdzają swoją gotowość do podjęcia pracy i uzyskują informacje o możliwościach zatrudnienia oraz korzystają z usług doradczych prowadzonych przez Doradcę Zawodowego.

Działania podejmowane przez Powiatowy Urząd Pracy głównie są finansowane ze środków Funduszu Pracy przyznane z Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej oraz pozyskiwanych z Europejskiego Funduszu Społecznego i innych źródeł. Wśród nich można wyróżnić:

- formę aktywną tzn. środki Funduszu Pracy przeznaczone na aktywne formy przeciwdziałania bezrobociu, które są skierowane do pracodawców jak i osób bezrobotnych w postaci: prac interwencyjnych; robót publicznych; dotacji na rozpoczęcie działalności gospodarczej; dofinansowania kosztów wyposażenia i doposażenia stanowisk pracy dla osób bezrobotnych; szkoleń; staży; stypendiów w okresie nauki czy prac społecznie użytecznych;
- formę pasywną tzn. zasiłki dla osób bezrobotnych oraz inne świadczenia obligatoryjne dla osób pozostających w ewidencji PUP.

Prowadzenie prawidłowej polityki rynku pracy wymaga sprawnego systemu informacyjnego w tej dziedzinie. Obowiązujący obecnie w kraju system statystyczno-sprawozdawczy stanowi podstawowe źródło informacji o poziomie i strukturze bezrobocia, stosowanych aktywnych i pasywnych programach przeciwdziałania zjawisku bezrobocia i łagodzenia jego negatywnych skutków oraz o instytucjonalnej obsłudze rynku pracy. System ten zawiera wiele cennych informacji, które są niezbędne do analizy

tego rynku, jest on jednak niewystarczający do zapewnienia bieżącej koordynacji szkolenia osób bezrobotnych jak i kształcenia zawodowego z potrzebami rynku pracy. W związku z powyższym został wprowadzony do praktyki działań Powiatowych Urzędów Pracy „Monitoring Zawodów Deficytowych I Nadwyżkowych".

I. ANALIZA BEZROBOCIA WG ZAWODÓW (GRUP ZAWODÓW)

Na koniec czerwca 2009 roku w powiecie opoczyńskim zarejestrowanych było ogółem **4 975** osób bezrobotnych w tym 919 osób bez zawodu i 2 537 kobiet (w tym 501 bez zawodu). W porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku liczba osób zarejestrowanych w końcu okresu sprawozdawczego zmalała o 634 osoby, w tym bez zawodu o 145 osób, liczba kobiet o 498, w tym kobiety bez zawodu o 148 osób.
Liczba osób posiadających zawód (4 056 w I półroczu 2009r.) zmalała o 489 osób, co stanowi **10,76%.** Spadek ten podyktowany był w dużej części migracją zarobkową naszych obywateli za granicę, wyłączeniem z ewidencji osób bezrobotnych z powodów przewidzianych Ustawą „o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy" z dnia 20 kwietnia 2004r. (Dz. U. z 2008r. Nr 69 poz. 415), jak również nie bez znaczenia jest fakt pozyskiwania przez PUP coraz to większych środków finansowych na aktywizację bezrobotnych w porównaniu do 2008r. W dużym stopniu spadek bezrobocia w powiecie opoczyńskim jest również wynikiem zmiany przepisów dotyczących pośrednictwa pracy i doradztwa zawodowego, mających za swój priorytet zwiększone działania na rzecz aktywizacji osób bezrobotnych pobierających zasiłek, jak i tych pozostających bez prawa do niego.

Porównanie stopniowego spadku osób zarejestrowanych w PUP w I półroczu w latach 2006-2009 obrazuje poniższa tabela 1, przedstawiająca liczbę osób pozostających w ewidencji osób bezrobotnych posiadających zawód (specjalność) i poszukujących pracy na dzień 30 czerwca.

Tabela 1. Liczba osób zarejestrowanych w PUP w Opocznie posiadających zawód w I półroczu w latach 2006-2009 (stan na dzień 30.VI)

STAN BEZROBOCIA	OGÓŁEM ZAREJESTROWANI			
	2006R.	2007R.	2008R.	2009R.
1	2	3	4	5
Na dzień: 30 czerwca	6 434	5 216	4 545	4 056

Źródło: Opracowano na podstawie danych PUP Opoczno

Wykres. 1. Liczba osób zarejestrowanych w PUP w Opocznie w I półroczu w latach 2006-2009 (stan na dzień 30.VI)

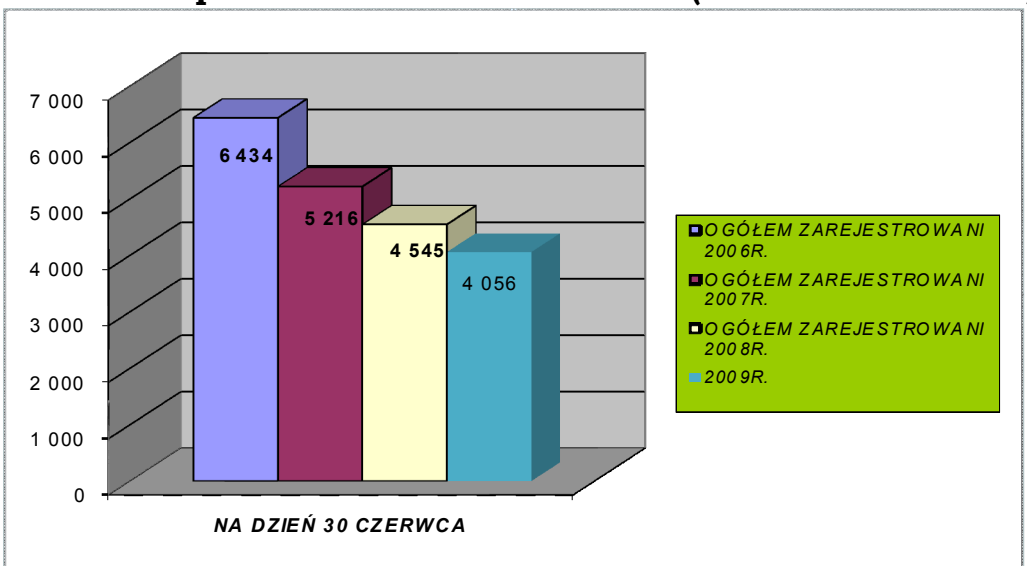

Źródło: opracowanie własne na podstawie danych PUP Opoczno

Stopa bezrobocia w powiecie opoczyńskim na koniec czerwca 2009r. wynosiła **14,2%** i była większa o 3,8% od stopy bezrobocia w województwie - **10,4%,** natomiast stopa bezrobocia w kraju kształtowała się na poziomie - **10,7%**. Zjawisko kształtowania się wysokości stopy bezrobocia w powiecie opoczyńskim, województwie i w kraju przedstawia poniższa tabela 2.

Tabela 2. Stopa bezrobocia w końcu I półrocza w latach 2008-2009

ROK	POLSKA	WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE	POWIAT OPOCZYŃSKI
1	*2*	*3*	*4*
Czerwiec 2008	**9,6%**	**9,8%**	**15,8%**
Czerwiec 2009	**10,7%**	**10,4%**	**14,2%**

Źródło: opracowanie własne PUP

Wykres 2. Stopa bezrobocia w końcu I półrocza 2009r. w porównaniu do stopy w województwie i w kraju (stan na dzień 30 czerwca)

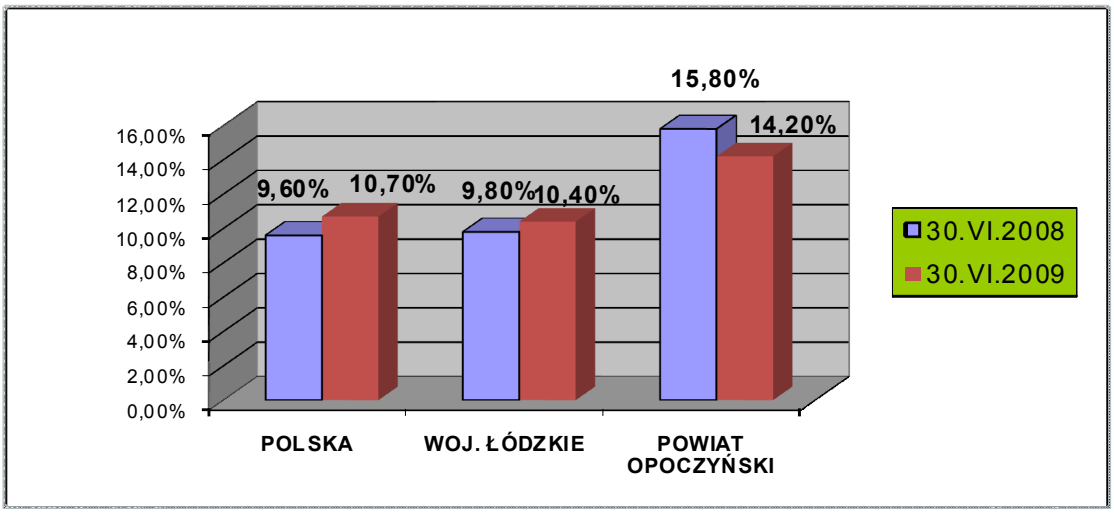

Źródło: opracowanie własne PUP

W I półroczu 2009 roku w Urzędzie Pracy w Opocznie zarejestrowało się („napływ") **3 824** osoby, które uzyskały status osoby bezrobotnej w tym 1 775 kobiet. W porównaniu do I półrocza 2008 roku liczba ta wzrosła o 914 osób.

Wśród rejestrujących się w omawianym okresie były 533 osoby w ciągu 12 m-cy od ukończenia nauki (absolwenci) w tym 317 kobiet.

W końcu I półrocza 2009r. wyłączono z ewidencji **711** osób bezrobotnych w tym 358 osób stanowiły kobiety.

„ODPŁYW" JAK I „NAPŁYW" MAJĄ BEZPOŚREDNI WPŁYW NA KSZTAŁTOWANIE SIĘ ZMIAN W POZIOMIE ZJAWISKA BEZROBOCIA.

Według sześciocyfrowego kodu zawodów najwięcej osób zarejestrowało się w następujących specjalnościach (Tab. 3)

Tabela 3. Bezrobotni zarejestrowani wg sześciocyfrowego kodu zawodów w I półroczu 2009r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym				
				kobiety	absolwenci		Powyżej 12 m-cy	
					razem	kobiety	razem	kobiety
1	000000	Bez zawodu	919	501	86	60	94	48
2	522107	Sprzedawca	290	256	6	3	92	85
3	916201	Robotnik placowy	152	19	0	0	69	9
4	743304	Krawiec	136	127	2	2	39	33
	743604	Szwaczka	134	132	0	0	34	34
5	341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	133	116	20	17	26	24
6	722204	Ślusarz	128	7	1	0	30	5
7	712102	Murarz	124	0	0	0	42	0
8	914103	Robotnik gospodarczy	123	47	1	0	38	15
9	932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	115	61	1	0	40	19
10	931301	Robotnik budowlany	113	2	1	0	27	0
11	311502	Technik mechanik	99	12	7	0	10	3
12	419101	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	84	73	1	1	35	30
13	514102	Fryzjer [zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	75	74	1	1	19	18

14	913207	Sprzątaczka	73	72	0	0	26	25
15	512201	Kucharz	71	61	2	2	18	17
16	743206	Tkacz	63	62	0	0	18	17
17	613101	Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej [zawód szkolny: rolnik]	55	40	0	0	10	7

Źródło: opracowane na podstawie Tablicy T-I/P-1 zaleceń metodycznych monitoringu

Z przedstawionych danych w powyższej tabeli największą grupę osób zarejestrowanych w PUP w Opocznie, stanowią osoby nie posiadające wyuczonego zawodu – 18,47% ogółu bezrobotnych (w tym 10,07% kobiet). W dalszej kolejności uplasowały się następujące zawody:

- Sprzedawca – 5,83% (w tym 5,15% kobiet)
- Robotnik placowy – 3,06% (w tym 0,38% kobiet)
- Krawiec – 2,73% (w tym 2,55% kobiet)
- Szwaczka – 2,70% (w tym 2,65% kobiet)
- Asystent ekonomiczny – 2,67% (w tym 2,33% kobiet)
- Ślusarz – 2,57% (w tym 0,14% kobiet)
- Murarz – 2,49%
- Robotnik gospodarczy – 2,47% (w tym 0,94% kobiet)
- Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym – 2,31% (w tym 1,27% kobiet)
- Robotnik budowlany – 2,27% (w tym 0,04% kobiet)
- Technik mechanik – 1,99% (w tym 0,24% kobiet)
- Pracownik biurowy – 1,69% (w tym 1,47% kobiet)
- Fryzjer – 1,51% (w tym 1,49% kobiet)
- Sprzątaczka – 1,47% (w tym 1,45% kobiet)
- Kucharz – 1,43% (w tym 1,23% kobiet)
- Tkacz – 1,27% (w tym 1,25% kobiet)

- Rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej [zawód szkolny: rolnik] – 1,11% (w tym 0,8% kobiet)

Kształtowanie się napływu bezrobotnych wg zawodów w powiecie opoczyńskim w I półroczu 2009 roku przedstawia tabela 4.

Tabela 4. Napływ bezrobotnych wg zawodów w I półroczu 2009r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Bezrobotni ogółem	w tym		
				kobiety	absolwenci	
					razem	kobiety
1	000000	Bez zawodu	851	451	208	144
2	522107	Sprzedawca	173	145	11	8
3	341902	Asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista]	131	103	45	35
4	914103	Robotnik gospodarczy	90	34	1	1
5	916201	Robotnik placowy	90	12	0	0
6	311502	Technik mechanik	88	6	16	0
7	722204	Ślusarz	86	2	3	0
8	712102	Murarz	86	0	1	0
9	931301	Robotnik budowlany	84	2	0	0
10	932104	Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym	81	44	0	0
11	743304	Krawiec	80	73	6	6
12	743604	Szwaczka	78	76	1	1
13	723106	Mechanik pojazdów samochodowych	56	0	8	0

Źródło: opracowane na podstawie Tablicy T-I/P-2 zaleceń metodycznych monitoringu

Największy napływ do bezrobocia stanowiła grupa osób w zawodzie „sprzedawca" i stanowiła ona 4,52% ogółu napływu bezrobotnych w I półroczu 2009r. (w tym kobiety – 3,79%; absolwenci – 5,44%);

- Asystent ekonomiczny – 3,43% (w tym kobiety – 2,69%; absolwenci – 1,18%)

- Robotnik gospodarczy – 2,35% (w tym kobiety – 0,89%; absolwenci – 0,03%)
- Robotnik placowy – 2,35% (w tym kobiety –0,31%)
- Technik mechanik – 2,30% (w tym kobiety – 0,16%; absolwenci – 0,42%)
- Ślusarz – 2,25% (w tym kobiety – 0,05%; absolwenci- 0,08%)
- Murarz – 2,25% (w tym absolwenci- 0,03%)
- Robotnik budowlany – 2,20% (w tym kobiety- 0,05%)
- Robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym – 2,12% (w tym kobiety – 1,15)
- Krawiec – 2,09% (w tym kobiety – 1,91%; absolwenci – 0,16%)
- Szwaczka – 2,04% (w tym kobiety- 1,99%; absolwenci – 0,03%)
- Mechanik pojazdów samochodowych – 1,46% (w tym absolwenci – 0,21%)

Zawody generujące długotrwałe bezrobocie to te, które cechuje największy wskaźnik długotrwałego bezrobocia. Jest to stosunek liczby bezrobotnych w danym zawodzie, pozostających bez pracy powyżej 12 miesięcy do liczby zarejestrowanych bezrobotnych w tym zawodzie.

Analizując tablice statystyczne rankingu zawodów, które generują długotrwałe bezrobocie wynika, że w powiecie opoczyńskim były to min. zawody z grupy: Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych robotnicy poligraficzni i pokrewni; Pracownicy obsługi biurowej; Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach; Górnicy i robotnicy budowlani; Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia; Ogrodnicy; Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołóstwie i pokrewni; Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy; Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie; Pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy. (Tabela 5.)

Tabela 5. Zawody generujące długotrwałe bezrobocie w powiecie opoczyńskim w I półroczu 2009 roku

Lp.	Kod grupy zawodów (dwucyfrowy)	Nazwa grupy zawodów	Wskaźnik długotrwałego bezrobocia (udział % w ogólnej liczbie bezrobotnych)
1	*2*	*3*	*4*
1.	73	Robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych robotnicy poligraficzni i pokrewni;	0,4235
2.	41	Pracownicy obsługi biurowej	0,3810
3.	91	Pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach	0,3739
4.	71	Górnicy i robotnicy budowlani	0,3545
5.	22	Specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia	0,3462
6.	62	Ogrodnicy	0,3333
7.	92	Robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołóstwie i pokrewni	0,3333
8.	52	Modelki, sprzedawcy i demonstratorzy	0,3197
9.	93	Robotnicy pomocniczy w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie	0,3153
10.	74	Pozostali robotnicy przemyslowi i rzemieślnicy	0,2865

Źródło: opracowane na podstawie Tablicy T-I/P-7 zaleceń metodycznych monitoringu

Analizując grupę 226 zawodów według kodu czterocyfrowego, generujące długotrwałe bezrobocie w powiecie, 11 z nich, to zawody mające wskaźnik długotrwałego bezrobocia 100%, natomiast 98 zawodów posiadało wskaźnik 0%.

Te dwie grupy zawodów nie są istotne, ponieważ osiągnięty wskaźnik tak 100% jak i 0% dotyczy małych liczebnie grup osób bezrobotnych w danych zawodach.

Osoby bezrobotne zarejestrowane w PUP w Opocznie wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie opoczyński w I półroczu 2009r., uszeregowane w kolejności od największej do najmniejszej przedstawia poniższa tabela 6.

Tabela 6. Bezrobotni wg rodzaju działalności ostatniego miejsca pracy oraz oferty pracy w powiecie opoczyński w I półroczu 2009r.

Sekcja PKD	Bezrobotni		Oferty pracy	
	Zarejestrowani w I półroczu	Stan w końcu I półrocza	Zgłoszone w I półroczu	Stan w końcu I półrocza
1	*2*	*3*	*4*	*5*
Administracja publiczna i obrona narodowa; obowiązkowe ubezpieczenia społeczne i powszechne ubezpieczenie zdrowotne	467	599	546	0
Przetwórstwo przemysłowe	148	278	100	6
Budownictwo	71	101	44	5
Handel hurtowy i detaliczna; naprawa pojazdów samochodowych, motocykli oraz artykułów użytku osobistego i domowego	55	82	139	7
Edukacja	18	34	41	0
Transport, gospodarka magazynowa i łączność	13	29	21	0
Opieka zdrowotna i pomoc społeczna	11	18	46	0
Pozostała działalność usługowa	11	18	14	1
Działalność profesjonalna, naukowa i techniczna	10	23	25	1

Rolnictwo, leśnictwo, łowiectwo i rybactwo	8	14	11	0
Działalność związana z zakwaterowaniem i usługami gastronomicznymi	6	8	38	2
Działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	6	20	10	1
Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność zawiązana z rekultywacją	4	5	3	0
Działalność w zakresie usług administrowania i działalność wspierająca	3	6	17	0
Górnictwo i wydobywanie	2	4	0	0
Informacja i komunikacja	2	2	2	0
Działalność związana z kulturą, rozrywką i rekreacją	2	5	31	0
Działalność finansowa i ubezpieczeniowa	1	1	27	1
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych	0	2	0	0
Gospodarstwa domowe zatrudniające pracowników; gospodarstwa domowe produkujące wyroby i świadczące usługi na własne potrzeby	0	0	0	0
Organizacje i zespoły eksterytorialne	0	0	0	0
Działalność niezidentyfikowana	2221	2885	0	0
OGÓŁEM	**3059**	**4134**	**1115**	**24**

Źródło: opracowane na podstawie Tablicy T-I/P-9 zaleceń metodycznych monitoringu

II. ANALIZA OFERT PRACY WG ZAWODÓW

Warunkiem niezbędnym do poprawy sytuacji na rynku pracy jest nieustanny napływ nowych ofert zatrudnienia.

W I półroczu 2009 roku do Powiatowego Urzędu Pracy w Opocznie wpłynęło łącznie **1115** ofert pracy. W tabeli 7 zostały przedstawione dominujące oferty pracy.

Tabela 7. Oferty pracy złożone w I półroczu 2009 r.

L.p.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Oferty pracy
1	*2*	*3*	*4*
1.	914103	Robotnik gospodarczy	344
2.	343101	Pracownik administracyjny [Zawód szkolny: Technik administracji]	108
3.	419101	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	95
4.	522107	Sprzedawca	74
5.	916201	Robotnik placowy	43
6.	913206	Salowa	18
7.	913207	Sprzątaczka	17
8.	243101	Archiwista	17
9.	413103	Magazynier	15
10.	348202	Bibliotekarz	15
11.	931301	Robotnik budowlany	12
12.	741203	Piekarz	12
13.	813201	Operator urządzeń do formowania wyrobów ceramicznych	10
14.	813290	Pozostali operatorzy urządzeń przemysłu ceramicznego	10
15.	512302	Kelner	8
16.	341601	Zaopatrzeniowiec	8
17.	411101	Sekretarka	7
18.	832302	Kierowca samochodu ciężarowego	7
19.	913204	Pomoc kuchenna	7
20.	341503	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	7
21.	713101	Dekarz	6
22.	722204	Ślusarz	6
23.	514102	Fryzjer[zawody szkolne: Fryzjer, Technik usług fryzjerskich]	6
24.	631102	Robotnik leśny	5

25.	712102	Murarz	5
26.	724102	Elektromechanik pojazdów samochodowych	5
27.	814102	Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy	5
28.	512301	Bufetowy [barman]	5
29.	514103	Kosmetyczka [zawód szkolny: Technik usług kosmetycznych]	5
30.	233201	Nauczyciel przedszkola	5

Źródło: opracowane na podstawie Tablicy T-I/P-3 zaleceń metodycznych monitoringu

Oferty pracy zgłaszane do Powiatowego Urzędu Pracy w Opocznie adresowane są najczęściej do osób z wykształceniem średnim i zawodowym, co jest podyktowane specyfiką ofert pracy. Szczególnych umiejętności i kwalifikacji pracodawcy wymagają głównie na stanowiskach pracy tam, gdzie pracownik musi obsługiwać sprzęt i urządzenia, na które niezbędne jest posiadanie stosownych uprawnień.

Najmniej ofert pracy złożonych zostało na następujące grupy stanowisk pracy:

1) Przedstawiciele władz publicznych, wyżsi urzędnicy i kierownicy,
2) Specjaliści głównie z branży informatycznej,
3) Rolnicy, ogrodnicy i rybacy.

Są to bowiem stanowiska, na których wymagane jest wykształcenie kierunkowe, najczęściej wyższe oraz doświadczenie w zawodzie.

Analizując oferty pracy przedstawione w tabeli w stosunku do ogółu zgłoszonych ofert najczęściej pojawiającymi się ofertami pracy były: robotnik gospodarczy - 30,82%; pracownik administracyjny – 9,69%; pracownik biurowy – 8,61%; sprzedawca - 6,64%; robotnik placowy – 3,86%; salowa – 1,61%; sprzątaczka oraz archiwista – 1,52%; magazynier i bibliotekarz - 1,36%; robotnik budowlany oraz piekarz - 1,08%. Oferty pracy na takie zawody jak: operator urządzeń do formatowania wyrobów ceramicznych, pozostali operatorzy urządzeń przemysłu ceramicznego, kelner, zaopatrzeniowiec, sekretarka, kierowca samochodu ciężarowego, pomoc kuchenna, przedstawiciel handlowy, dekarz, ślusarz, fryzjer, robotnik leśny, murarz stanowiły mniej niż 1% ogółu ofert pracy w I półroczu 2009r.

Oferty pracy w takich zawodach jak: robotnik gospodarczy, pracownik administracyjny, pracownik biurowy, sprzedawca, robotnik placowy

wynikają niejednokrotnie z zapotrzebowania lokalnych pracodawców, korzystających najczęściej z subsydiowanych form zatrudnienia, takich jak: staże, prace interwencyjne czy roboty publiczne. Wobec powyższego oferty pracy w tych zawodach nie mogą stanowić pełnego obrazu lokalnego rynku pracy pod względem ofert pracy.

III. ANALIZA ZAWODÓW DEFICYTOWYCH I NADWYŻKOWYCH

ZAWÓD DEFICYTOWY to zawód, na który występuje na rynku pracy wyższe zapotrzebowanie niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawód nadwyżkowy to zawód, na który występuje mniejsze zapotrzebowanie na rynku pracy niż liczba osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

Zawód zrównoważony to zawód, na który zapotrzebowanie na rynku pracy odpowiada liczbie osób poszukujących pracy w tym zawodzie.

W prowadzeniu analizy rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, pomocny jest wskaźnik intensywności nadwyżki bądź deficytu zawodów.
Przyjmuje się, że zawody o wskaźniku:

- $W^{k}_{n,I} < 0,9$ to zawody nadwyżkowe;
- $0,9 \leq W^{k}_{n,I} \geq 1,1$ to zawody zrównoważone (wykazują równowagę na rynku pracy);
- $W^{k}_{n,I} > 1,1$ to zawody deficytowe.

W powiecie opoczyńskim w ciągu I półrocza 2009 roku w oparciu o ww. wskaźnik wyłoniono:

- **80 zawodów deficytowych** czyli takich, na które zapotrzebowanie na rynku pracy było większe w porównaniu z liczbą osób pozostających w ewidencji bezrobotnych w PUP Opoczno. Wśród tych zawodów **57 posiadało wskaźnik MAX**, czyli w odniesieniu do tych zawodów w omawianym okresie, napływowi ofert pracy nie towarzyszył równoczesny napływ osób bezrobotnych. 30 zawodów deficytowych (według sześciocyfrowego kodu zawodów), uszeregowanych wg. wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów, przedstawia Tabela 8.

Tabela 8. Zawody deficytowe w powiecie opoczyńskim w I półroczu 2009r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) siły roboczej w I półroczu	Wskaźnik intensywności deficytu zawodów
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
1	348202	Bibliotekarz	2,50000	0,1667	-2,3333	15,0000
2	343101	Pracownik administracyjny [zawód szkolny: Technik administracji]	18,0000	2,8333	-15,1667	6,3529
3	346104	Pracownik socjalny	0,83333	0,1667	-0,6667	5,0000
4	512301	Bufetowy [barman]	0,8333	0,1667	-0,6667	5,0000
5	814101	Operator pilarek do pozyskiwania tarcicy	0,8333	0,1667	-0,6667	5,0000
6	913206	Salowa	3,0000	0,6667	-2,3333	4,5000
7	914103	Robotnik gospodarczy	57,3333	15,0000	-42,3333	3,82222
8	235908	Wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych	0,5000	0,1667	-0,3333	3,0000
9	713101	Dekarz	1,0000	0,3333	-0,6667	3,0000
10	732108	Sortowacz – brakarz ceramiki	0,5000	0,1667	-0,3333	3,0000
11	233201	Nauczyciel przedszkola	0,8333	0,3333	-0,5000	2,5000
12	419101	Pracownik biurowy [Zawód szkolny: Technik prac biurowych]	15,8333	6,5000	-9,3333	2,4359
13	322402	Technik fizjoterapii	0,6667	0,3333	-0,3333	2,0000
14	421201	Kasjer bankowy	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000
15	421301	Asystent usług pocztowych	0,6667	0,3333	-0,3333	2,0000
16	514190	Pozostali fryzjerzy, kosmetyczki i pokrewni	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000

17	823205	Operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych	0,3333	0,1667	-0,1667	2,0000
18	724102	Elektromechanik pojazdów samochodowych	0,8333	0,5000	-0,3333	1,6667
19	621201	Ogrodnik terenów zieleni	0,5000	0,3333	-0,1667	1,5000
20	711301	Kamieniarz	0,5000	0,3333	-0,1667	1,5000
21	828403	Monter wyrobów z tworzyw sztucznych	0,5000	0,3333	-0,1667	1,5000
22	913204	Pomoc kuchenna	1,1667	0,8333	-0,3333	1,4000
23	413103	Magazynier	2,5000	2,1667	-0,3333	1,1538
25	213201	Programista	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX
26	213901	Administrator sieci informatycznej	0,3333	0,0000	-0,3333	MAX
27	214101	Architekt	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX
28	243101	Archiwista	2,8333	0,0000	-2,8333	MAX
29	243102	Muzealnik	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX
30	311801	Grafik komputerowy	0,1667	0,0000	-0,1667	MAX

Źródło: opracowane na podstawie Tablicy T-I/P-4 zaleceń metodycznych monitoringu

Analizując powyższą tabelę zawodów deficytowych należy stwierdzić, że są to zawody dla których najczęściej pojawiają się oferty prac subsydiowanych: dla robotnika gospodarczego, są to roboty publiczne a dla pracownika administracyjnego, biurowego i bibliotekarza najczęściej staże.

Dosyć duże zapotrzebowanie występowało na takie zawody, jak: magazynier, pomoc kuchenna, salowa, dekarz, nauczyciel przedszkola, kasjer bankowy, fryzjer. Większa część z tych zawodów, to zapotrzebowanie pracodawców, którzy korzystali przy zatrudnieniu z formy pomocy oferowanej przez urząd pracy jakimi są prace interwencyjne.

Grup zawodowych objętych zatrudnieniem subsydiowanym nie należałoby brać pod uwagę w momencie próby określenia ich znaczenia, z uwagi na ich deficytowość na opoczyńskim rynku pracy.

- **385 zawodów nadwyżkowych** (według sześciocyfrowego kodu zawodów) czyli takich na które było mniejsze zapotrzebowanie na rynku pracy niż osób bezrobotnych zarejestrowanych w tych zawodach. **325** zawodów wśród omawianej grupy,

to te ze wskaźnikiem równym „0” i nie przekraczającym zera, co oznacza, że napływowi osób bezrobotnych w danym zawodzie nie towarzyszył napływ ofert pracy. 30 spośród zawodów nadwyżkowych, uszeregowanych wg. wskaźnika intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów, przedstawia Tabela 9.:

Tabela 9. Zawody nadwyżkowe w powiecie opoczyńskim w I półroczu 2009r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) siły roboczej w I półroczu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
1.	341503	Przedstawiciel handlowy [przedstawiciel regionalny]	1,1667	1,3333	0,1667	0,8750
2.	512302	Kelner	1,3333	1,667	0,3333	0,8000
3.	827102	Operator urządzeń przetwórstwa mięsa	0,5000	0,6667	0,1667	0,7500
4.	742207	Stolarz meblowy	0,3333	0,5000	0,1667	0,6667
5.	514103	Kosmetyczka [zawód szkolny: Technik usług kosmetycznych]	0,8333	1,3333	0,5000	0,6250
6.	233108	Nauczyciel nauczania początkowego	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
7.	311206	Technik drogownictwa	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
8.	322404	Terapeuta zajęciowy	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
9.	631102	Robotnik leśny	0,8333	1,6667	0,8333	0,5000
10.	712401	Brukarz	0,5000	1,0000	0,5000	0,5000
11.	833202	Operator maszyn drogowych [zawód szkolny: Mechanik maszyn i urządzeń drogowych]	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
12.	347102	Plastyk	0,1667	0,3333	0,1667	0,5000
13.	916201	Robotnik placowy	7,1667	15,0000	7,8333	0,4778

14.	932103	Pakowacz	0,5000	1,1667	0,6667	0,4286
15.	522107	Sprzedawca	12,3333	28,8333	16,5000	0,4277
16.	311104	Technik geodeta	0,3333	0,8333	0,5000	0,4000
17.	712302	Stolarz budowlany	0,3333	0,8333	0,5000	0,4000
18.	832302	Kierowca samochodu ciężarowego	1,1667	3,1667	2,0000	0,3684
19.	913207	Sprzątaczka	2,8333	7,5000	4,6667	0,3778
20.	915204	Portier	0,1667	0,5000	0,3333	0,3333
21.	811102	Operator koparek i zwałowarek	0,1667	0,5000	0,3333	0,3333
22.	833204	Operator sprzętu do robót ziemnych	0,1667	0,5000	0,3333	0,3333
23.	741203	Piekarz	2,0000	6,1667	4,1667	0,3243
24.	241912	Specjalista do spraw marketingu i handlu [sprzedaży]	0,3333	1,1667	0,8333	0,2857
25.	222108	Specjalista ochrony środowiska	0,1667	0,6667	0,5000	0,2500
26.	311101	Laborant chemiczny	0,1667	0,6667	0,5000	0,2500
27.	341401	Organizator obsługi turystycznej [zawód szkolny: Technik obsługi turystycznej]	0,1667	0,6667	0,5000	0,2500
28.	714201	Lakiernik samochodowy	0,1667	0,6667	0,5000	0,2500
29.	742302	Pilarz	0,1667	0,6667	0,5000	0,2500
30.	813201	Operator urządzeń do formowania wyrobów ceramicznych	1,6667	7,0000	5,3333	0,2381

Źródło: opracowane na podstawie Tablicy T-I/P-4 zaleceń metodycznych monitoringu

Największa nadwyżka siły roboczej w I półroczu 2009 roku dotyczy grupy osób – B***ez zawodu***- nie ujętej w tabeli (141,8333). Sytuacja ta nie podlega jednak analizie z uwagi na fakt, że głównie są to osoby z wykształceniem podstawowym, gimnazjalnym ale również ze średnim ogólnokształcącym, będących w trakcie dalszej kontynuacji nauki.

Wśród osób posiadających zawód, najwyższym poziomem średniej miesięcznej nadwyżki podaży siły roboczej w I półroczu 2009r., okazały się grupy: sprzedawca, robotnik placowy, sprzątaczka, piekarz, kierowca samochodu ciężarowego. Zawód robotnik placowy podyktowany jest w tym zestawieniu ofertami pracy zgłaszanymi głównie w ramach zorganizowania subsydiowanych form zatrudnienia, nie stanowi on więc solidnej podstawy

do wykorzystania go w sporządzaniu informacji na temat zapotrzebowania na lokalnym rynku pracy.

- **12 zawodów zrównoważonych** (według sześciocyfrowego kodu zawodów), co oznacza, że w tych zawodach na opoczyńskim rynku pracy w I półroczu 2009r. zachowana była równowaga, tzn. zapotrzebowanie na rynku pracy odpowiadało liczbie osób poszukujących pracy w tych właśnie zawodach. Zawody zrównoważone przedstawia Tabela 10.:

Tabela 10. Zawody zrównoważone w powiecie opoczyńskim w I półroczu 2009r.

Lp.	Kod zawodu	Nazwa zawodu	Średnia miesięczna liczba ofert pracy zgłoszonych w I półroczu	Średnia miesięczna liczba zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu	Średnia miesięczna nadwyżka (deficyt) siły roboczej w I półroczu	Wskaźnik intensywności nadwyżki (deficytu) zawodów
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*
1.	214903	Inżynier automatyki i robotyki	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
2.	315202	Inspektor bezpieczeństwa i higieny pracy [zawód szkolny: Technik bezpieczeństwa i higieny pracy]	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
3.	322601	Technik farmaceutyczny	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
4.	343201	Księgowy [samodzielny]	0,6667	0,6667	0,0000	1,0000
5.	414101	Listonosz	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
6.	414102	Ekspedient pocztowy	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
7.	514108	Wizażystka	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
8.	713201	Glazurnik	0,3333	0,3333	0,0000	1,0000
9.	722301	Frezer	0,3333	0,3333	0,0000	1,0000
10.	724201	Elektromonter [elektryk] zakładowy	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000
11.	828501	Monter mebli	0,3333	0,3333	0,0000	1,0000
12.	915206	Woźny	0,1667	0,1667	0,0000	1,0000

Źródło: opracowane na podstawie Tablicy T-I/P-4 zaleceń metodycznych monitoringu

WNIOSKI

Monitoring zawodów nadwyżkowych i deficytowych jest czynnikiem determinującym zwiększenie efektywności kształcenia zawodowego ze względu na jego odniesienie do potrzeb lokalnego rynku pracy. Należy prowadzić go systematycznie, gdyż tylko w ten sposób będzie można zagwarantować wskazanie rzeczywistych kierunków zmian i specyficznych tendencji.

Na podstawie opracowanego rankingu zawodów deficytowych i nadwyżkowych, analizy napływu osób bezrobotnych oraz ofert pracy według zawodów można wysunąć następujące spostrzeżenia:

- wśród zarejestrowanych bezrobotnych w I półroczu 2009 roku w PUP w Opocznie przeważali głównie: sprzedawcy; robotnik placowy; krawiec; szwaczka; asystent ekonomiczny; ślusarz; murarz; robotnik gospodarczy; robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym; robotnik budowlany; technik mechanik; pracownik biurowy; fryzjer; sprzątaczka; kucharz; tkacz; rolnik produkcji roślinnej i zwierzęcej.
- największy napływ bezrobotnych w powiecie opoczyńskim w I półroczu 2009 roku zaobserwowano w zawodach: sprzedawca; asystent ekonomiczny [zawód szkolny: Technik ekonomista];robotnik gospodarczy; robotnik placowy; technik mechanik; ślusarz; murarz; robotnik budowlany; robotnik pomocniczy w przemyśle przetwórczym; krawiec; szwaczka; mechanik pojazdów samochodowych.
- zawody, które w I półroczu 2009r. generowały długotrwałe bezrobocie zawierały się w przedziałach grup dwucyfrowych, tj: robotnicy zawodów precyzyjnych, ceramicy, wytwórcy wyrobów galanteryjnych, robotnicy poligraficzni i pokrewni; pracownicy obsługi biurowej; pracownicy przy pracach prostych w handlu i usługach; górnicy i robotnicy budowlani; specjaliści nauk przyrodniczych i ochrony zdrowia; ogrodnicy; robotnicy pomocniczy w rolnictwie, rybołówstwie i pokrewni; modelki i demonstratorzy; robotnicy pomocniczy

w górnictwie, przemyśle, budownictwie i transporcie; pozostali robotnicy przemysłowi i rzemieślnicy;

- największe zapotrzebowanie ze strony pracodawców oraz największe szanse na uzyskanie zatrudnienia na lokalnym rynku pracy odnotowano dla takich zawodów jak: pracownik administracyjny; pracownik biurowy; sprzedawca; salowa; magazynier; bibliotekarz; robotnik budowlany; piekarz; operator urządzeń do formowania wyrobów ceramicznych; kelner; zaopatrzeniowiec; sekretarka; kierowca samochodu ciężarowego; pomoc kuchenna; przedstawiciel handlowy; dekarz; ślusarz; fryzjer; robotnik leśny; murarz; elektromechanik pojazdów samochodowych; operator pilarek do pozyskiwania tarcicy; bufetowy; kosmetyczka; nauczyciel przedszkola oraz pracownicy fizyczni, tj. sprzątaczka, robotnik placowy i robotnik gospodarczy – oferty te wynikają przede wszystkim z zatrudnienia w ramach aktywnych form przeciwdziałania bezrobociu takich jak: prac interwencyjnych i robót publicznych natomiast pracownik biurowy, pracownik administracyjny wynikają przede wszystkim z zatrudnienia subsydiowanego w ramach stażu.

Organizatorami wolnych miejsc pracy w ramach jednej z form subsydiowanych, tj. staży, byli w przeważającej większości prywatni pracodawcy oraz jednostki samorządu terytorialnego i administracji publicznej wykorzystując głównie środki Funduszu Pracy oraz Europejskiego Funduszu Społecznego. W okresie do 30 czerwca 2009r. zostały zawarte 174 umowy w ramach środków limitowych (z Funduszu Pracy) a staż na ich podstawie rozpoczęło 266 osób, z Europejskiego Funduszu Społecznego zostało zawartych 88 umów w ramach tej formy a rozpoczęło staż 139 osób.

W ramach prac interwencyjnych ze środków limitowych zawarto 47 umów a pracę podjęło 88 osób, ze środków EFS podpisano 16 umów w ramach których 104 osoby podjęły pracę.

W ramach robót publicznych zostało podpisanych 15 umów - pracę podjęło 257 osób oraz 2 umowy w ramach prac społecznie użytecznych (podpisywane z Urzędami Gmin) gdzie zostało skierowanych 20 osób.

- z analizy zawodów deficytowych na opoczyńskim rynku pracy wynika, że w I półroczu 2009 roku największe zapotrzebowanie występowało na takie zawody jak: bibliotekarz; pracownik administracyjny; pracownik socjalny; bufetowy; operator pilarek do pozyskiwania tarcicy; salowa; wychowawca w placówkach oświatowych, wychowawczych i opiekuńczych; dekarz; sortowacz- brakarz ceramiki; nauczyciel przedszkola; pracownik biurowy; technik fizjoterapii; kasjer bankowy; asystent usług pocztowych; pozostali fryzjerzy, kosmetyczki i fryzjerzy; operator urządzeń do formowania wyrobów z tworzyw sztucznych; elektromechanik pojazdów samochodowych; ogrodnik terenów zieleni; kamieniarz; monter wyrobów z tworzyw sztucznych; pomoc kuchenna; magazynier; programista; administrator sieci informatycznej; architekt; archiwista; muzealnik; grafik komputerowy;
- wśród zawodów nadwyżkowych największy wskaźnik nadwyżki dotyczył takich zawodów, jak: przedstawiciel handlowy; operator urządzeń przetwórstwa mięsa; kelner; stolarz meblowy; kosmetyczka; nauczyciel nauczania początkowego; technik drogownictwa; terapeuta zajęciowy; robotnik leśny; brukarz; operator maszyn drogowych; plastyk; sprzedawca; technik geodeta; stolarz budowlany; kierowca samochodu ciężarowego; sprzątaczka; portier; operator koparek i zwałowarek; operator sprzętu do robót ziemnych; piekarz; specjalista do spraw marketingu i handlu; specjalista ochrony środowiska; laborant chemiczny; organizator obsługi turystycznej; lakiernik samochodowy; pilarz; operator urządzeń do formowania wyrobów ceramicznych.

Przedstawiony „Raport zawodów deficytowych i nadwyżkowych" został opracowany na podstawie danych statystycznych Powiatowego Urzędu Pracy w Opocznie oraz tablic zaleceń metodycznych do sporządzenia monitoringu.

Informacje, które zostały zawarte w niniejszym raporcie, należy przyjmować z rezerwą i nie traktować ich, jako jedynego źródła informacji na temat kierunków rozwoju lokalnego rynku pracy.

Sporządził:

Edyta Pacan
Pośrednik Pracy

ANEKS STATYSTYCZNY

1. T-I/P-1 BEZROBOTNI WG ZAWODÓW W POWIECIE OPOCZYŃSKI STAN W KOŃCU I-PÓŁROCZA 2009 ROKU
2. TP-I/P-2 NAPŁYW BEZROBOTNYCH WG ZAWODÓW W POWIECIE OPOCZYŃSKI W I-PÓŁROCZU 2009 ROKU
3. T-I/P-3 OFERTY PRACY WG ZAWODÓW W POWIECIE OPOCZYŃSKI W I-PÓŁROCZU 2009 ROKU
4. T-I/P-4 ZAWODY DEFICYTOWE I NADWYŻKOWE W POWIECIE OPOCZYŃSKI W I-PÓŁROCZU 2009 ROKU
5. T-I/P-7 RANKING ZAWODÓW* GENERUJĄCYCH DŁUGOTRWALE BEZROBOCIE W POWIECIE OPOCZYŃSKI W I-PÓŁROCZU 2009 ROKU
6. T-I/P-9 BEZROBOTNI WG RODZAJU DZIAŁALNOŚCI OSTATNIEGO MIEJSCA PRACY ORAZ OFERTY PRACY W POWIECIE OPOCZYŃSKI W I-PÓŁROCZU 2009 ROKU